การพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ

The Professional Teachers Development by Research from Continually Learning Experience with Creativity Academic Quality

นรินทร์ สังข์รักษา (Narin Sungrugsa)*
วรรณวีร์ บุญคุ้ม (Wannawee Boonkoum)**
สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ (Sumalee Pongtiyapaiboon)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์และความต้องการในการพัฒนาครูมืออาชีพ 2) ทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือในการพัฒนาครูมืออาชีพ 3) ศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศของครูสู่ผู้เรียนในการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ และ 4) ประเมินผลและถอดบทเรียนการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาเป็นครูในจังหวัดเพชรบุรีของภูมิภาคตะวันตก ดำเนินการวิจัยใน 2 โรงเรียน จำนวนครู 66 คน ใช้การเลือกโรงเรียนแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพการณ์ในการพัฒนาครูมืออาชีพ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .894 แนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก และแนวทางการสนทนากลุ่มหลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือ แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมมีค่าความยาก เท่ากับ .40-.80 และค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ .20-.80 แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย แบบสอบถามการประเมินผลมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .887 แนวทางการถอดบทเรียน การวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีแบบไม่อิสระจากกัน และถอดบทเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้หลังปฏิบัติการ (After Action Review : AAR)

* รองศาสตราจารย์ ดร.คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: narin@ms.su.ac.th
Associate Professor Dr. Faculty of Management Science, Silpakorn University
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: boonkoum_c@hotmail.com
Assistance Professor Dr, Faculty of Education, Silpakorn University
*** อาจารย์ ดร.สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
E-mail: spongtiyapaiboon@yahoo.com
Lecture Dr, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเป้าหมายภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความมุ่งมั่นและความพึงพอใจต่อวิชาชีพครู สภาพการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ความต้องการด้านระเบียบวิจัยในชั้นเรียน ความถี่สูงสุด คือ ต้องการมีเอกสารไว้ศึกษา ร้อยละ 48.00 ความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนและผู้เรียน ปัญหาของผู้เรียนฐานะยากจน ขาดความรับผิดชอบ สมาธิสั้น ครูจบใหม่ขาด ประสบการณ์ ครูรุ่นเก่าขาดการพัฒนาตนเอง 2) ผลการทดลอง การจัดอบรมมีคะแนนก่อนการและหลังการอบรมเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนเป้าหมายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การประเมินคุณภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี 3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านครู การมีไฟในตัวมีเป้าหมาย และมีความมุ่งมั่น การพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดนโยบายชัดเจน สร้างขวัญกำลังใจ สนับสนุนและมีการเสริมแรงทางบวก เพื่อนร่วมงานมีการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และครอบครัวมีความเข้าใจและให้กำลังใจ สนับสนุนซึ่งกันและกัน และ 4) การถอดบทเรียน พบว่า (1) การมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการอย่างครูมืออาชีพ (2) มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการให้คุณค่าในวิชาชีพครู (3) มีวัฒนธรรมร่วมในบทบาทของความเป็นครู (4) ผู้นำมีบทบาท วิสัยทัศน์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษา (5) ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีไฟในตัว และมีความมุ่งมั่น และ (6) ความร่วมมือจากพลังกลุ่มในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การวิจัยและจากประสบการณ์การเรียนรู้

คำสำคัญ : ครูมืออาชีพ/การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้/การสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ

Abstract

This was an research & development and it had the mixed research methods based on quantitative and qualitative methodologies. The objectives were to 1) survey the situations and needs in the developing of professional teachers 2) try out the training course and its manual of how to develop professional teachers 3) study the good practices of professional teachers 4) evaluate and take the lesson learnt from this. The research processes were divided into 3 steps. The studied group was 66 teachers teaching in the two purposively selected schools in Thai western region. The instruments were the survey questionnaire form used to study the situations and demands as mentioned above and this had its reliability value = .894, the guideline of in-depth interviewing and the guideline of focus group discussion, the training course and its manual of how to develop professional teacher, the questionnaire form used to test before and after the training course were terminated and this had its discriminant power value = .20-.80, difficulty value=.40-.80 and reliability value=.887, and the guideline of how to take the lesson learnt from the research with After Action Review (AAR) approach. The collected data was quantitatively and qualitatively analyzed and presented into its

frequency, percentage, mean, standard deviation, outcomes of Paired t-test analysis and AAR approach.

From the results it could be demonstrated as follows: 1) The situations in developing of professional teachers were evaluated at much level. The teachers had their self-development, commitment and satisfaction toward the professional teacher, and learning management at much level as well. For the needs of things carried out in this action research they needed to the study documents and this was measured at highest frequency (48%). They also needed to the development of learning and students. The problems found here were that the students had their indigent status, they lacked of responsibilities and concentration in learning. The new teachers had their few experiences of teaching and the old did not have enough the self-development. 2) The post-tested score had its value more than the pre-tested score significantly at p=.05. The knowledge, performance and research practices of teachers were overall evaluated at much level. Furthermore the quality of research practices was measured at good level. 3) For the good practices the teachers had their full-filled of work energy, commitments and targets of learning. They also had self-development in continuous learning skills. The school administrators manipulated the clear school policy, built up the morale and they reinforced the positive forces to the teachers. The teachers could share some of their knowledge and supported each together including co-worked as the one team work. Moreover they were encouraged from their family. 4) From the lesson learnt, all of these were that the teachers participated in creating of their academic works as professional practices, the values of professional teacher was clearly set up, the teachers could share their learning cultures, the administrators had their vision, roles and commitment in the development of education, the teachers had their self-continuous development, full-filled of work energy, commitments and participation in the learning of research processes had its great effects to the development of professional teachers.

Keywords : Professional Teachers/ Research from Learning Experience /Creativity Academic Quality

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคนในด้านต่างๆ ตั้งแต่แรกเกิด ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข ในขณะที่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2560) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทย ให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย ดังนั้น การศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นหลักชัยในการพัฒนาคน

บุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ ก็คือ “ครู” ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา (พิณสุดา สิริธรังศรี, 2556 : 6-18) ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007; วรากรณ์ สามโกเศศและคณะ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554) ครูเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด แต่การศึกษาไทยที่ผ่านมามีปัญหาของโรงเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูขาดการคิดวิเคราะห์ เอางานประจำสู่การวิจัย ครูขาดการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ/นวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ครูขาดการเสริมพลังให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูขาดพี่เลี้ยงในระดับมหาวิทยาลัยช่วยกระตุ้นเสริม ต่อเติม เสริมแต่งการใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Monitoring) ให้“มหาวิทยาลัยสู่ท้องถิ่นหรือมหาวิทยาลัยติดดิน” (นรินทร์ สังข์รักษา,2553, 2555,2556) จึงเห็นได้ว่าการยกระดับคุณภาพการศึกษาสิ่งสำคัญต้องมุ่งไปที่ตัวครู ซึ่งครูส่วนใหญ่กลัวการทำวิจัย การวิจัยเป็นการรวบยอดความรู้ในการวิเคราะห์ปัญหา การใช้หลักเหตุผลกระบวนการคิด วิจัย ลงมือปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม การมีวินัยในตนเอง การแสวงหาความรู้ การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การวิจัย รวมถึงต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพจากพี่เลี้ยง ครูผู้ทำวิจัยจึงต้องใช้วิชาชีพด้านการศึกษา จึงเป็นกระบวนการดำเนินการที่หลากหลายในการสร้างครูมืออาชีพในด้านการวิจัยหรือนักวิจัยมืออาชีพด้านการศึกษาอย่างในหนังสือเส้นทางสู่นักวิจัยมืออาชีพ (สมเกียรติ วัฒนศิรินิชัยกุล,2544) และกลยุทธ์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ (นรินทร์ สังข์รักษา,2559) ได้กล่าวถึงการสร้างนักวิจัยมืออาชีพและกลยุทธ์ในการพัฒนานักวิจัยอย่างมืออาชีพ (Professional Researcher) ดังนั้นครูผู้วิจัยจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติและการปฏิบัติการวิจัยอย่างถูกระเบียบวิธีการวิจัย และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้โดยไม่ละเลยหรือกลัวการทำวิจัย ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องมีศักยภาพและการเสริมสร้างพลังอำนาจจากพี่เลี้ยง ส่งผลให้เกิดผลผลิต คือ ครูมีความสามารถในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ จากการเรียนการสอนสู่ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนที่สามารถเชื่อมโยงกับผลงานวิชาการ สร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการของครู และผลลัพธ์สุดท้าย คือ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษาในส่วนของการพัฒนาครู รวมถึงเพื่อต่อยอดการวิจัยเพื่อประเมินผลและถอดบทเรียนในโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง (นรินทร์ สังข์รักษา เฉลียว บุรีภักดีและสุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์, 2556 : 175-176) ที่มีข้อเสนอของโครงการว่า 1) จากผลการวิจัยที่พบว่า บทเรียนในการปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดังนั้นสิ่งสำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ที่มุ่งเน้นการคิด

และการเรียนรู้ที่ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนแบบครูมืออาชีพ (Professional Teachers) รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบใหม่ที่ไม่เน้นการบรรยาย แต่เน้นให้ครูแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-constructivism) วิทยากรเติมเต็มส่วนขาด 2) จากผลการวิจัยที่พบบทเรียนในการพัฒนาวิชาการในรูปแบบ Coaching & Mentoring ดังนั้นครูและผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาต่อยอดไปสู่การจัดทำวิทยฐานะในโอกาสต่อไป

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงต้องการทดลองการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการต่อไป ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนในด้านนวัตกรรมการเรียนรู้และ ICT รวมถึงประเด็นอื่นๆ ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถจัดทำผลงานวิชาการอย่างมีคุณภาพ พัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสู่ครูมืออาชีพ (Professional Teacher) จากครูสู่ผู้เรียน ในสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้และการพัฒนางานประจำสู่การวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์ อันเป็นการกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของต้นน้ำ คือ “ครู” ซึ่งจะเป็นเข็มมุ่งให้ครูเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงจากครูสู่ผู้เรียน (ปลายน้ำ) ทั้งยังเป็นการเสริมฐานการเรียนรู้ที่สะท้อนไปสู่คุณภาพการศึกษาไทยได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์และความต้องการในการพัฒนาครูมืออาชีพ
2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือในการพัฒนาครูมืออาชีพ
3. เพื่อศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศของครูสู่ผู้เรียนในการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ
4. เพื่อถอดบทเรียนการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ด้วยการผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ **ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research :R_1)** การเตรียมความพร้อมการวิจัยและศึกษาสภาพการณ์ เป็นการเตรียมความพร้อมการวิจัย และศึกษาสภาพการณ์ ประกอบด้วยการเตรียมทีมวิจัย การเตรียมพื้นที่ และการเตรียมผู้บริหารและครูในโรงเรียนเป้าหมาย โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพการณ์ และความต้องการของการพัฒนาครูมืออาชีพ กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่วิจัยใช้การประชุมแบบไม่เป็นทางการจากโครงการต่อเนื่องในปีที่ 1 ซึ่งได้พูดคุยเบื้องต้น เพื่อการเตรียมความพร้อมในการขยายผลการวิจัย 2 สังกัด คือ โรงเรียนราชประชาสงเคราะห์ 47 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนเทศบาล 2 วัดไทรย้อยในจังหวัดเพชรบุรี ในสังกัดเทศบาลชะอำ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเป้าหมาย 2 แห่ง จำนวน 66 คนผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระของโรงเรียนเป้าหมาย 2 แห่ง ๆละ 10 คน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

รวม 20 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ แนวทางการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ชุด ได้ค่า IOC ระหว่าง .60-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เท่ากับ .894 การรวบรวมข้อมูลการสนทนากลุ่ม จากการบันทึกเทป /MP3 และการจดบันทึกภาคสนาม (Field Note) และรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ หาค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำถามปลายเปิด ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) **ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัย (Research :R_2)** การทดลองใช้หรือนำเครื่องมือที่ได้ไปใช้ (Implementation : I) ในการทดลองและขับเคลื่อนการพัฒนา นำที่ได้ในปีที่ 1 คือ รูปแบบ หลักสูตรการฝึกอบรม และคู่มือการอบรมมาทดลองใช้ โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Work Shops) และขับเคลื่อน ตามหลักสูตรการฝึกอบรม และคู่มือการอบรม เพื่อให้ครูพัฒนาตนเองของครูสู่ผู้เรียน ด้วยการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ทดลองใช้กับสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนเป้าหมายในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2 แห่ง ดำเนินการดังนี้ 1) การจัดอบรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ตามแผนการพัฒนาตนเอง (Individual Development Plan : IDP) และการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง ติดตามการโค้ชเป็นช่วงๆ เดือนละ 1 ครั้งๆละ 1 วัน กำหนด 5 เดือน ตามกรอบและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ เป็นหลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรม แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินผลการฝึกอบรม รวมทั้งอุปกรณ์เทปบันทึกเสียง การประชุมกลุ่ม แบบทดสอบเป็นแบบ Multiple Choice จำนวน 30 ข้อ และได้นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่า IOC ระหว่าง .60-1.00 ตัดข้อที่มีค่า IOC ออกไป จำนวน 5 ข้อ เหลืออยู่ 25 ข้อ จากนั้นได้นำไปทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในจังหวัดนครปฐม และได้นำมาวิเคราะห์ค่าความยาก มีค่าระหว่าง .40-.80 และค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง .20-.80 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test แบบไม่อิสระจากกัน (dependent t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)ร 2) จัดเวทีเสวนาย่อยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (COPs) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ**ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research :R_3)** เป็นการประเมินและปรับปรุง (Evaluation : E) โดยการถอดบทเรียนผลการดำเนินการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการถอดบทเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระและครู ใน 2 โรงเรียน แห่งละ 10 คน รวม 20 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ถอดบทเรียนที่ได้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากบทเรียนด้วยตนเอง (Diary Records) และการสะท้อนการเรียนรู้ (Learned Reflection)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการณ์และความต้องการในการพัฒนาครูมืออาชีพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 65.15 มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 มีสถานภาพสมรส จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 65.15 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 69.70 มีระดับตำแหน่ง ค.ศ. 2 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 46.97 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 35,001-40,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 22.75 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 ความมุ่งมั่นและความพึงพอใจต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ มีความพึงพอใจในวิชาชีพความเป็นครูอยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อ มีความมุ่งมั่นในการเป็นครู/ผู้สอนทั้งชีวิตอยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ ภาพรวมคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของท่านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการแก้ไขปัญหาการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อ การทุ่มเทการทำงานในวิชาชีพอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ มีภาระงานประจำในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก การพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการการเสริมพลังเพื่อการสร้างสรรค์การเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมาข้อ มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนจากงานประจำสู่งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก และข้อต่ำสุด คือ มีแผนในการศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการในการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ความถี่สูงสุด คือ ข้อมีความต้องการปฏิบัติในการทำวิจัยและการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน และครูผู้สอน ร้อยละ 48.00 ด้านระเบียบวิจัยในชั้นเรียน ความถี่สูงสุด คือ ข้อต้องการมีเอกสารประกอบการอบรม ร้อยละ 76.00 ด้านนวัตกรรมการศึกษา ความถี่สูงสุด คือ ข้อการสร้างเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาทำอย่างไร เช่น สอนให้เด็กอ่าน เขียน วิเคราะห์ ร้อยละ 40.00 ด้านการเขียนรายงาน ความถี่สูงสุด คือ ข้อต้องการตัวอย่างหรือหากเป็นไปได้ควรทำเค้าโครงรายงานการวิจัย ร้อยละ 60.00 ปัญหา/อุปสรรค ความถี่สูงสุด คือ ข้อครูมีงานประจำและงานอื่นๆ นอกเหนือและเป็นงานที่เร่งด่วนต่องานอาจมีเวลาน้อย ร้อยละ 72.00 และข้อเสนอแนะ ควรมีการแก้ปัญหาสังคม ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและสังคม ร้อยละ 48.00 การดำเนินการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ มีเบื้องหลังความคิดที่ต้องการให้ครูทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน รวมถึงการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ เป็นเหมือนกับการทำงานประจำสู่งานวิจัย เพื่อการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนซึ่งผลสัมฤทธิ์ต่ำมาก ครูต้องคิดด้วยวิธีการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยต้องมีกระบวนการคิดโจทย์การวิจัย การดำเนินการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการประชุมกับผู้เกี่ยวข้องในการคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อม และสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งได้กำหนด2 โรงเรียน ที่นอกเหนือจากสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นโรงเรียนของสำนักการพิเศษ และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขยายผลการดำเนินการทดลอง และเลือกครูที่มีความต้องการในการพัฒนาที่เน้นการเรียนการสอนและการวิจัยควบคู่กันไป เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียน การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การทดลอง โดยมีมหาวิทยาลัยมาเป็นวิทยากรและพี่เลี้ยงให้ ภาพรวมของโครงการที่ต้องพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องการเน้นการวิจัย การดำเนินโครงการ ด้วยการสร้างผลงานและวิทยฐานะ การทำงานประจำให้เป็นงานวิจัย การ

วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน และการเสริมพลังให้ครูพัฒนาตนเอง ปัญหาของผู้เรียน ได้แก่ ครอบครัวและผู้เรียนมีฐานะยากจน ปัญหาครอบครัว ยากจน แตกแยก มีปัญหาการอ่าน การเขียน การจำ ขาดความเข้าใจ สมาธิสั้น และเด็กไม่สนใจการเรียน การพัฒนาตนเองของครู ได้แก่ การพัฒนาครู ด้านการสอน จิตวิทยาเด็ก การพัฒนาตนเองหลายๆวิธี การใช้เวลาใส่ใจกับปัญหาและใช้การวิจัยในการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาด้วยการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ต้องค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูต้องมีความพร้อมทั้งความรู้และข้อมูล และการศึกษาต่อเนื่อง ความต้องการของครู ได้แก่ การแก้ปัญหาผู้เรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและการเรียนการสอน การใช้จิตวิทยากับผู้เรียน ต้องการให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งอยู่ในสังคมได้ วิธีการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการดำเนินการพัฒนาการเติมเต็ม สร้างพลังศรัทธา เอาความรู้จากมหาวิทยาลัยมาช่วยพัฒนาครู ได้องค์ความรู้ได้ข้อสรุปที่แน่นอนและชัดเจนจากอาจารย์ที่มีประสบการณ์ และเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการอบรมให้รับรู้แบบใหม่ ในภาพรวมของการพัฒนาที่เป็นการพัฒนา ในโครงการนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการกระตุ้นครูให้เกิดพลังหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกิดความต้องการ การจัดอบรมในเรื่องการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้ ส่วนการโค้ชเกิดความเชื่อถือ ในขณะที่การอบรมในโครงการนี้เป็นประโยชน์อย่างมาก ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ในการจัดการศึกษาอย่างมืออาชีพ โดยใช้การพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้ แต่อาจติดขัดเรื่องของเวลา การค้นคว้า นอกจากนี้ครูยังมีความเข้าใจว่าการวิจัยเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะการเขียนรายงานการวิจัย แม้ว่าจะมีที่ปรึกษาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย แต่อาจมีข้อจำกัด แต่สิ่งสำคัญครูต้องติดอาวุธทางปัญญา สร้างชุมชนการเรียนรู้วิทยาการให้เกิดขึ้น

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบ

2.1 การจัดอบรมเพื่อการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ

การทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม ในภาพรวมของ 2 โรงเรียนเป้าหมาย พบว่า คะแนนก่อนการอบรม (Pre-test) มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.088 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.152 (44.32 %) อยู่ในระดับน้อย และหลังการอบรมได้ทดสอบหลังการอบรม (Post-test) มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 17.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.257 (68.84 %) อยู่ในระดับปานกลาง จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน ส่วนผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วย t-test แบบ dependent ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า เมื่อทดสอบสถิติที พบว่า t = 8.245, Sig = 0.00 แสดงให้เห็นว่าคะแนนก่อนการและหลังการอบรมเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนเป้าหมาย

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	ร้อยละ	การแปลผล	df	t	Sig
ก่อนอบรม	66	25	11.08	1.152	44.32	น้อย	65	8.245*	.000
หลังอบรม	66	25	17.21	1.257	68.84	ปานกลาง			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

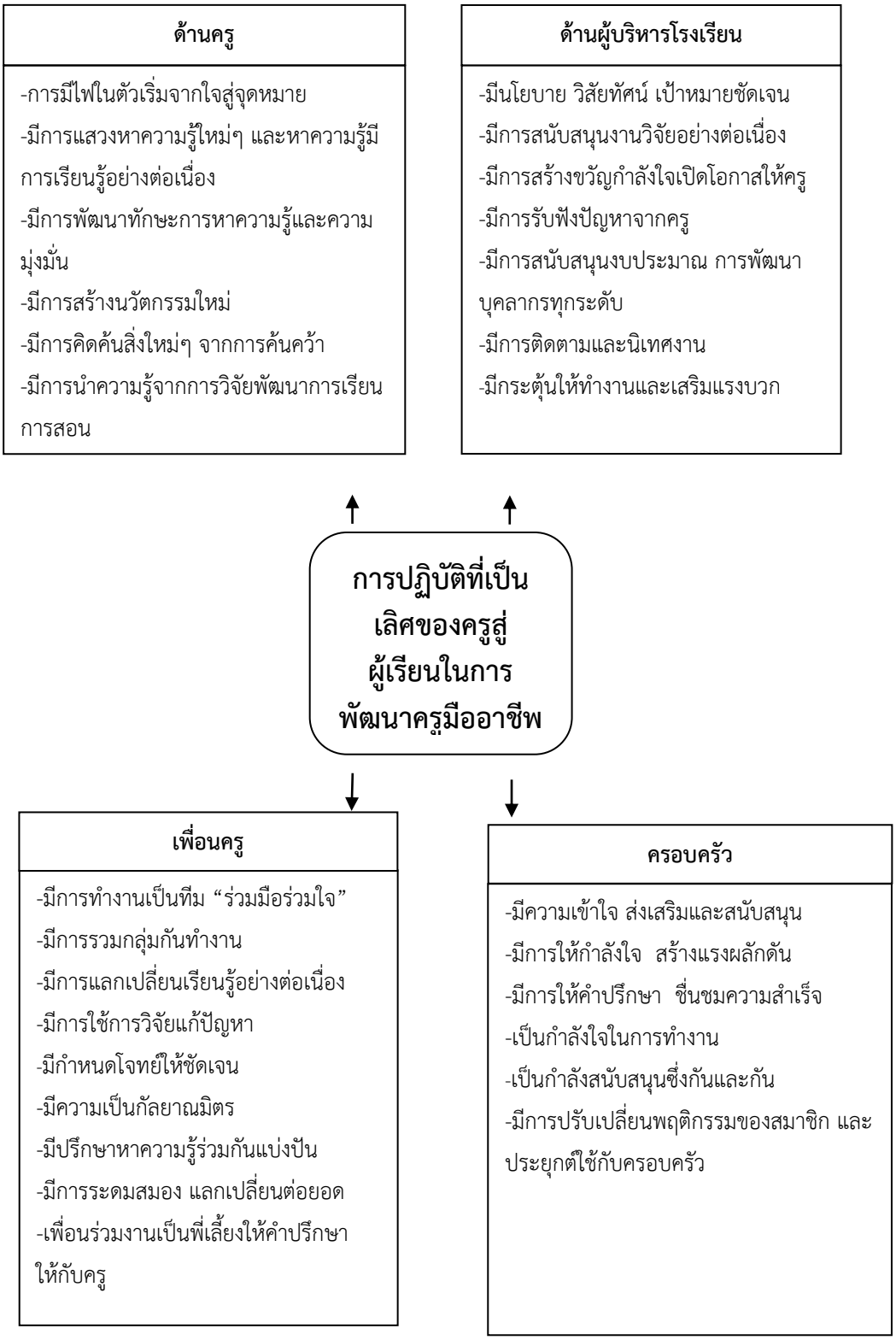
การประเมินความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเป้าหมาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายหัวข้อ หัวข้อที่สูงที่สุด คือ หัวข้อบรรณานุกรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาหัวข้อบทนำ อยู่ในระดับมาก และหัวข้อต่ำที่สุด คือ หัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

การประเมินคุณภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมของโรงเรียนเป้าหมาย 2 แห่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายหัวข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับดี อันดับสูงสุด คือ ชื่อเรื่องมีความครอบคลุมกับการวิจัย รองลงมา คือ ปัญหาและสาเหตุของการวิจัยมีความชัดเจน และข้อต่ำที่สุด คือ การเขียนรายงานการวิจัยในภาพรวมมีความชัดเจน

2.2 การจัดเวทีเสวนาย่อยเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการของ 2 โรงเรียนเป้าหมาย จำนวน 2 ครั้ง ผลการจัดเวทีเวทีเสวนา พบว่า **ระยะที่ 1 เดือนแรก เป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้** โดยให้แต่ละโรงเรียนจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามปฏิทินที่กำหนดในโรงเรียนเป้าหมาย ผลการจัดเวทีเวทีเสวนาย่อย พบว่า ครูทุกคนในกลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการวิจัยมาตั้งแต่การประชุมชี้แจง ครูได้ไปกำหนดโจทย์การวิจัยที่เกิดจากปัญหาในการเรียนการสอนที่เน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้วยการวิจัย เมื่อได้ปัญหาการวิจัยหรือกำหนดโจทย์การวิจัยแล้ว หลังจากได้ฟังการบรรยายเสริมภาคทฤษฎี ครูได้ไปศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานการวิจัยเป็นบทๆ ตามที่กำหนดตั้งแต่บทที่ 1-3 แล้วให้ครูแต่ละคนได้นำเสนอ และที่ปรึกษาได้ ตรวจผลงานตามรายงานการวิจัยในแต่ละบท พร้อมกับการโค้ชในแต่ละเดือนที่กำหนด เมื่อได้คอมเมนต์แล้วให้ครูกลับไปปรับปรุงแก้ไข **ระยะที่ 2 เดือนที่ 2 เป็นการประชุมการสร้างพลังและแรงจูงใจ** ในการดำเนินการจัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระยะที่ 2 เน้นให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเนื้อหาของวิธีการสร้างแรงจูงใจหลังจากที่ได้เสริมพลังให้ครูพัฒนาตนเองมาแล้ว ซึ่งการสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองได้ให้ครูแต่ละคนเขียน แผนที่ความคิด (Mind Mapping) แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มสาระการเรียนรู้และในโรงเรียน ในวันที่คณะนักวิจัยได้ไปติดตามและการโค้ชได้ให้ครูจัดลำดับแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของโรงเรียนเป้าหมาย 2 แห่ง พบว่า ความถี่สูงสุดในด้านของการพัฒนาตนเอง ร้อยละ 42.11 รองลงมาการเสริมพลัง ร้อยละ 19.30 และด้านต่ำสุด คือ ระบบพี่เลี้ยง ร้อยละ 12.28 จากการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในระยะที่ 2 พบว่า ครูในแต่ละโรงเรียน ได้มีการเสริมพลังซึ่งกันและกันระหว่างครูด้วยกัน และคณะที่ปรึกษาที่ช่วยเติมเต็มส่วนขาด ทำให้เกิดกิจกรรมการปฏิบัติในการพัฒนาครูมืออาชีพที่สำคัญในเรื่องของการเสริมพลัง ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก การพัฒนาตนเอง การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีการเรียนรู้ และระบบพี่เลี้ยง และความคาดหวังที่มีต่อพี่เลี้ยง

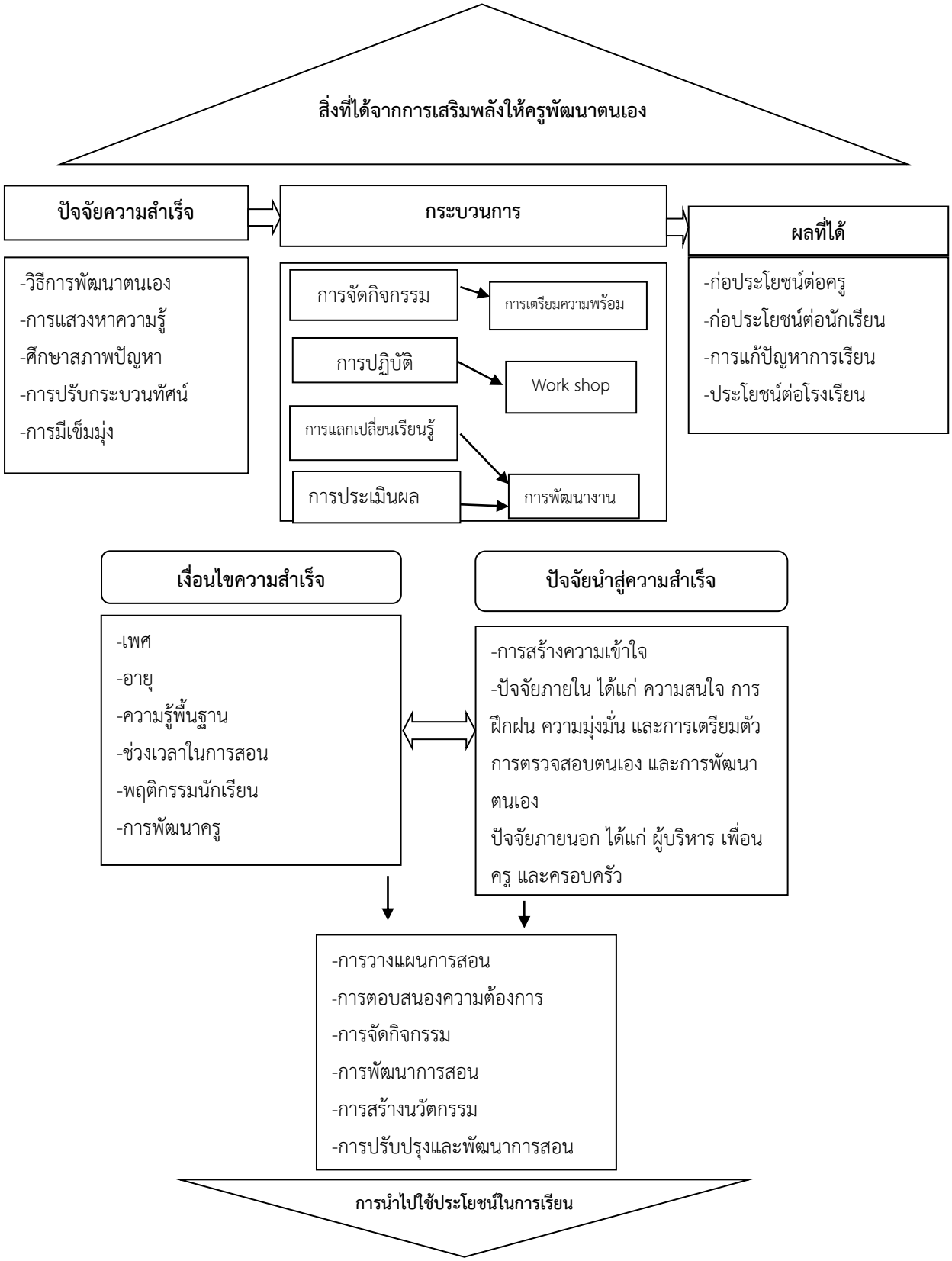
3. ผลศึกษาการปฏิบัติที่เป็นเลิศของครูสู่ผู้เรียนในการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ในระดับบุคคล “จตุลักษณ์ คือ ด้านครู เช่น การมีไฟในตัวเริ่มจากใจสู่จุดหมาย มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้านผู้บริหารโรงเรียน เช่น มีนโยบายวิสัยทัศน์ เป้าหมายชัดเจน มีการสนับสนุนงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ด้านเพื่อนครู เช่น มีการทำงานเป็นทีม “ร่วมมือร่วมใจ” มีการรวมกลุ่มกันทำงาน และด้านครอบครัว เช่น มีความเข้าใจ ส่งเสริมและสนับสนุน มีการให้กำลังใจ สร้างแรงผลักดัน ดังแผนภูมิที่ 1

4. ผลการถอดบทเรียนการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าในการพัฒนาครู เช่น การปรับกระบวนทัศน์ใหม่จากการเตรียมความพร้อม จากเดิมที่ครูกลัวการทำวิจัยให้คิดใหม่ว่าการวิจัยไม่อยากอย่างที่คิด จุดประกายความคิด มีกระบวนการ หลักการและขั้นตอน รวมถึงให้ครูเตรียมความพร้อมโดยการเสริมพลังให้ครูพัฒนาตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การลงมือปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน เกิดผลที่ได้ คือ เกิดกระบวนการทำงานเป็นทีมช่วยเหลือกัน ร่วมมือกัน แบ่งปันกัน มิใช่ตัวใครตัวมัน ทั้งยังช่วยสนับสนุนการแก้ไขคุณภาพการศึกษาการนำผลการวิจัยมาใช้ในการทดลองกับผู้เรียนผ่านนวัตกรรมที่คิดขึ้น โดยมีเงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ เพศหญิงมีบทบาทในการวิจัยมากกว่าจากการประเมินการอุทิศเวลา และความทุ่มเท คนรุ่นใหม่เป็นต้นกล้านำให้กับคนรุ่นเก่าด้วยอาจมีการศึกษาจบมาไม่นาน มีพลังความมุ่งมั่น และอยากทำให้เกิดความก้าวหน้ามากกว่า ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติที่ดีในการวิจัยในการรวมพลัง รวมกลุ่มเป็นทีม มีการแบ่งเวลาในการวิจัยที่เหมาะสมแม้ว่างานประจำจะมากกว่าก็ตาม ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ตามมา จากการสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนครูจึงเป็นแม่แบบในการทุ่มเทการวิจัยอย่างต่อเนื่อง การเสริมพลังให้ครูผ่านการโค้ช ส่วนองค์ประกอบที่นำไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจและความตระหนักของครู ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ความสนใจในประเด็นที่ศึกษา การฝึกฝนการวิจัยในชั้นเรียน ความมุ่งมั่นและความตั้งใจ และการเตรียมตัวก่อนการวิจัย การตรวจสอบตนเอง และการพัฒนาตนเอง ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้บริหาร เพื่อนครู และครอบครัวมีส่วนสนับสนุนการให้กำลังใจ การเอื้อในการทำวิจัย ผลสำเร็จได้ส่งผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์การวิจัยกับการเรียนการสอน ได้แก่ นำไปสู่การวางแผนและการพัฒนาการสอน การจัดการเรียนการสอน การตอบสนองความต้องการ การจัดกิจกรรม และการปรับปรุงและพัฒนาการสอน ดังตารางที่ 2

แผนภูมิที่ 1 แสดงการปฏิบัติที่เป็นเลิศของครูสู่ผู้เรียนในการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

แผนภูมิที่ 2 แสดงผลการถอดบทเรียนของการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการณ์และความต้องการในการพัฒนาครูมืออาชีพ

ความมุ่งมั่นและความพึงพอใจต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.26,S.D.=.659) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ มีความพึงพอใจในวิชาชีพความเป็นครูอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.58,S.D.= .552) รองลงมามีความมุ่งมั่นในการเป็นครู/ผู้สอนทั้งชีวิตอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.42,S.D.= .552) และข้อต่ำสุด คือ ภาพรวมคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของท่านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.79,S.D.= .789) แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและความพึงพอใจของครู ยึดในอาชีพครู มีความมุ่งมั่นในการเป็นครู และมองว่าคุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาอยู่ สภาพการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.56,S.D.=.698) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการแก้ไขปัญหาการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.78,S.D.=.932) รองลงมาคือ การทุ่มเทการทำงานในวิชาชีพอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.45,S.D.= .552) และข้อต่ำสุด คือ มีภาระงานประจำในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.14,S.D.= .641) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูมีความต้องการในการแก้ไขปัญหาการศึกษาเป็นลำดับแรก มีการทุ่มเทการทำงานในวิชาชีพและมองว่าการเป็นครูมีภาระงานประจำในการสอน การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.02,S.D.= .651) จากบริบทและรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ที่ครูมีความต้องการการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาวิชาการ ดังนั้นจึงกำหนดวิธีการให้ได้ความรู้และลงมือทำจนเห็นผลจากการกระทำนั้น หมายความว่า มีความตั้งใจ (Intending) เป็นสิ่งแรกที่ถูกกำหนดในใจคน และเมื่อลงมือปฏิบัติ การสัมผัสหรือทำอย่างมีจุดประสงค์แน่นอนและชัดแจน จะได้ผลออกมาอย่างไร เป็นอันจบกระบวนการ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่สูงที่สุด คือ ความต้องการเสริมพลังเพื่อการสร้างสรรค์การเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.41,S.D.= .671) รองลงมามีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนจากงานประจำสู่งานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.28,S.D.= .782) และข้อต่ำสุด คือ มีแผนในการศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.17,S.D.= .658) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างยังเห็นว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำสุด สอดคล้องกับคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศที่จะต้องยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในขณะที่ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการพื้นฐาน มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ ดังนั้นสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นแสดงให้เห็นว่า ครูมีความต้องการเสริมพลังเพื่อการสร้างสรรค์การเรียนการสอน และมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน แต่มีแผนการศึกษาต่อในระดับต่ำสุด สอดคล้องกับตัวเลขการศึกษาต่อของครูที่ค่อนข้างน้อย ความต้องการในการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ความถี่สูงสุด คือ มีความต้องการการปฏิบัติในการทำวิจัยและการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน และครูผู้สอน ร้อยละ 48.00 ด้านระเบียบวิจัยในชั้นเรียน ความถี่สูงสุด คือ ต้องการมีเอกสารประกอบการอบรม ร้อยละ 76.00 ด้านนวัตกรรมการศึกษา ความถี่สูงสุด คือ การสร้างเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาทำอย่างไร เช่น สอนให้เด็กอ่าน เขียน วิเคราะห์ ร้อยละ 40.00 ด้านการเขียนรายงาน ความถี่สูงสุด คือ ต้องการตัวอย่างหรือหากเป็นไปได้ควรทำเค้าโครงรายงานการวิจัย ร้อยละ 60.00 แสดงให้เห็นว่า ครูมีความต้องการการปฏิบัติในการทำวิจัยและการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมาก และมองว่างานวิจัยที่สามารถแก้ปัญหาได้ และให้ผู้เรียนเข้าใจปฏิบัติได้เอง และมีความต้องการเอกสาร

ประกอบการอบรม การฝึกปฏิบัติ การลงมือทำ การสร้างเครื่องมือ การผลิตสื่อและการเขียนรายงานแบบง่ายๆ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากผลการวิจัยดังกล่าว ครูผู้สอนและผู้บริหารมีความต้องการในการพัฒนาการศึกษา แม้ว่าครูจะมีภารกิจมาก แต่ก็ต้องการที่จะพัฒนาตนเอง ในด้านการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ของครูเป็นกระบวนการที่มีความตั้งใจหรือใส่ใจที่จะรู้บางสิ่งบางอย่างแล้ว จึงกำหนดวิธีการให้ได้ความรู้และลงมือทำ จนเห็นผลจากการกระทำนั้น นอกจากนี้การศึกษาของ Ozcan (1993) ที่พบว่า ปัจจัยจูงใจ 3 ด้านได้แก่ รางวัลสำหรับครู แนวคิดของครู และการประเมินครูส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู นอกจากนี้ได้ข้อเสนอ ดังนี้ 1) การเพิ่มโอกาสในการได้รับสิ่งจูงใจต่างๆ ส่งผลให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมากขึ้นด้วย 2) ความสม่ำเสมอของการให้รางวัลอาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงาน ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู และ 3) การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของครูควรมีหลักเกณฑ์มาตรฐานตายตัว เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบ

2.1 การจัดอบรมเพื่อการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ การทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม ในภาพรวมของ 2 โรงเรียนเป้าหมาย พบว่า คะแนนก่อนการอบรม (Pre-test) มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 11.088 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.152 (44.32 %) อยู่ในระดับน้อย และหลังการอบรมได้ทดสอบหลังการอบรม (Post-test) มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 17.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.257 (68.84 %) อยู่ในระดับปานกลาง จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน ส่วนผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการอบรมและหลังการอบรมด้วย t-test แบบ dependent ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า เมื่อทดสอบสถิติที พบว่า t = 8.245, Sig = 0.00 แสดงให้เห็นว่าคะแนนก่อนการและหลังการอบรมเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าคะแนนก่อนการและหลังการอบรมเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับกนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2553) ที่พบว่า รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่า รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ PPME Mentoring Model ผลการใช้รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ PPME พบว่า สมรรถนะของอาจารย์นิเทศก์ในด้านการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ อยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 การประเมินความรู้ ความสามารถและการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนเป้าหมายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายหัวข้อ หัวข้อที่สูงที่สุด คือ หัวข้อบรรณานุกรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาหัวข้อบทนำ อยู่ในระดับมาก และหัวข้อต่ำที่สุด คือ หัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก จึงเห็นได้ว่า การวิจัยกับการจัดการเรียนการสอนของครูมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน รวมถึงถือว่าครูมีบทบาทหน้าที่ในฐานะครูนักวิจัย ที่หากพัฒนาแล้วสามารถที่จะแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนได้ ซึ่งความจริงการวิจัยชั้นเรียนของครูเป็นการวิจัยแบบง่ายและใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไข/พัฒนาเป็นหลักดังได้กล่าวมาแล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้ แท้จริงคือการเรียนแบบธรรมชาติ ตามแนวทางของการ

ปฏิรูปการเรียนรู้แห่งนัยของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แนวคิดของการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ที่ว่าองค์ความรู้หรือกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจะมีคุณค่าและถาวรมากกว่าถ้านักเรียนเปลี่ยนจากการเรียนแบบเชิงรับ (Passive Learning) มาเป็นแบบเชิงรุก (Active Learning) ให้นักเรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่การศึกษาต้องการประกอบด้วยการเป็นผู้ใฝ่รู้ การเป็นผู้มีวิธีการแสวงหาความรู้ การเป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเป็นผู้คิดอย่างอิสระไม่ต้องพึ่งพา การเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่น อันเป็นคุณลักษณะการศึกษาที่พึงประสงค์ ขณะที่พิณสุดา สิริธรังศรี (2556 : 6-18) ได้กล่าวถึงการพัฒนาครูเป็นหน้าที่ของต้นสังกัด และมีองค์กรกลางด้านนโยบายและส่งเสริมการพัฒนาครู (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.2555 : 3) ที่ยังคงต้องการการกระจายการพัฒนาไปที่สถานศึกษาโดยตรง ตามความต้องการการพัฒนาที่แท้จริงของครู

2.3 การประเมินคุณภาพการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวมของโรงเรียนเป้าหมาย 2 แห่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายหัวข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับดี อันดับสูงสุด คือ ชื่อเรื่องมีความครอบคลุมกับการวิจัย รองลงมาปัญหาและสาเหตุของการวิจัยมีความชัดเจน และข้อต่ำที่สุด การเขียนรายงานการวิจัยในภาพรวมมีความชัดเจน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2555) ได้ประเมินสภาพปัญหาการผลิตงานวิจัยสาขาการศึกษา ในหนังสือแผนนำทางวิจัยการศึกษา (พ.ศ.2553-2562) ที่พบว่า ผู้ทำวิจัยส่วนใหญ่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ประเด็นการวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน มุ่งศึกษา/แสวงหาแนวทาง และ/หรือพัฒนากิจกรรม/รูปแบบ/วิธีการ/หลักสูตรที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยขนาดเล็ก คุณภาพงานวิจัย รายงานวิจัยการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนยังมีคุณภาพต่ำหรือปานกลาง งานวิ จัยที่มีคุณภาพสูงและเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ได้มีจำนวนน้อย ผลการพิจารณาคุณภาพงานวิจัยอันเป็นส่วนหนึ่งของผลงานวิชาการ ที่เสนอขอกำหนดตำแหน่งสูงขึ้น ส่วนใหญ่มีคุณภาพต่ำไม่ผ่านเกณฑ์ ส่วนการผลิตครู

2.4 ผลการประเมินและถอดบทเรียนการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ

1) ผลการประเมินโครงการการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการ ในภาพรวมด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด ($\overline{X}$ =4.31,S.D.=.394) รองลงมาด้านบริบทของโครงการอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.08,S.D.=.431) และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.99,S.D.=.516) จึงเห็นได้ว่า การตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้ การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) (เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2542 : 29)

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2) ผลการถอดบทเรียน

1. สิ่งที่ได้จากการพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

จากการถอดบทเรียน พบว่า ครูมีความคิดริเริ่ม เป็นความคิดริเริ่มใหม่ๆในการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนสู่การวิจัย และเป็นการพัฒนาความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ อรศรี งามวิทยพงศ์, (2549 : 122) กล่าวถึง การถอดบทเรียนจึงก่อให้เห็น 1) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หากไม่มีอะไรที่เปลี่ยนแปลง ก็ไม่ควรไปแสวงหาคำตอบว่าได้ บทเรียนอะไร 2) หากมีผลสืบเนื่องที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงคล้ายๆ กัน ต้องพยายามตอบให้ได้ว่า “อะไรคือสิ่งที่สำคัญที่สุด” และ “ทำไมจึงสำคัญ” สอดคล้องกับนรินทร์ สังข์รักษา, เฉลียว บุรีภักดี และสุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ (2556) ได้ประเมินผลและถอดบทเรียนโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ที่พบว่า ผลการถอดบทเรียน ภาพรวมของโครงการที่ต้องพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องการเน้นกระบวนการคิด ผลที่เกิดขึ้นในปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จเป็นไปในทิศทางที่ดี ทั้งองค์ความรู้ วิทยาการ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวิจัย การเป็นพี่เลี้ยงในการโค้ชมีความแตกต่างกันจากงานเดิมของศึกษานิเทศก์ที่มีมหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีมาช่วยเหลือในการติดตามเป็นพี่เลี้ยง การปฏิบัติที่เป็นเลิศมีจุดเด่น 1) มีทีมที่เข้มแข็งทางวิชาการ 2) การประชุมเตรียมความพร้อมของทีม และสพม. เขต 10 3) การสร้างนวัตกรรมในการจัดความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ และการวิจัย 4) ครูมีความตั้งใจและการได้ใจครู 5) การวางแผนดำเนินการเป็นทีม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระบวนการบริหาร การพูดคุย และการเรียนรู้ร่วมกัน นั่นคือ “การทำงานเป็นทีม” ความทุ่มเทของวิทยากร ความพร้อมของครูและผู้บริหาร รวมถึงศึกษานิเทศก์ ทั้งยังสอดคล้องกับ ภัทราวดี วชิรธาดากุลและสุชาดา บวรกิตติวงศ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ที่พบว่า วิธีการพัฒนาครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพมากที่สุด คือการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ ครูมืออาชีพส่วนใหญ่ได้ใช้วิธีการพัฒนาโดยการแสวงหาความรู้และวิธีการพัฒนาด้วยตนเอง นอกจากนี้สิ่งสำคัญในการพัฒนาครูให้มีความเป็นครูมืออาชีพ คือการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทั้งในเรื่องขวัญกำลังใจ การสนับสนุนด้านทรัพยากร และการได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานและผู้ปกครอง สอดคล้องกับสมหวัง ว่องไวไพศาล และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) ที่พบว่า องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1.1) การบริหารจัดการโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 และ 1.2) การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยแบ่งเป็น 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาครูมืออาชีพต้องมีการพัฒนาตนเองของครูเป็นปัจจัยของความสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรมีการจัดทำแผนให้ครูมีการพัฒนาตนเอง (Individual Development Plan : IDP) เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง การฝึกอบรม เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาวิชาการได้อย่างยั่งยืน รวมถึงสามารถพัฒนาตนเองในการศึกษาและสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการพัฒนาความก้าวหน้าของครูสู่ผู้เรียน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาครูมืออาชีพต้องมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายทำให้เกิดความสำเร็จ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ ชุมชนวิชาการ หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรมีการพัฒนาแบบกลุ่ม เช่น การจัดการความรู้ (Knowledge management : KM) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Community of Practices :COPs) และส่งเสริมให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แบบเครือข่ายวิชาการ ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) สร้างครูต้นกล้าและครูมืออาชีพในการวิจัยในชั้นเรียน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาครูมืออาชีพต้องมีการสร้างระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Monitoring) ช่วยให้ครูไม่กลัวการทำวิจัยและสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ครู หัวหน้ากลุ่มสาระ ผู้บริหารสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรมีการปรับรูปแบบ วิธีการ และระยะเวลาการสอน ในลักษณะของ “Teach Less Learn More” และส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในการแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษา จากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การสร้างครูมืออาชีพต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจ การมีไฟในตัว ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการสื่อสาร รวมถึงการออกแบบการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบการพัฒนาครูมืออาชีพที่ทำให้ครูไม่กลัวการทำวิจัย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ ชุมชนวิชาการ หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างครูมืออาชีพด้านการวิจัย (Research Professional Teacher) ที่ครูได้คุณวุฒิในระดับปริญญาโทขึ้นไปมาเป็นพี่เลี้ยงช่วยครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ให้เป็น Research Teacher การสร้างแรงบันดาลใจ การออกแบบการเรียนรู้ รวมถึงพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการสื่อสาร

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า กระบวนการ Coaching ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูเกิดการตื่นตัวในการทำการวิจัย ไม่กลัวการทำวิจัยและสามารถทำวิจัยจนสำเร็จได้ แต่เข็มมุ่งคือการแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษา และผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวิจัย ดังนั้น ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสร้างให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในทุกเทอม ที่ขณะนี้ได้มีบางโรงเรียนดำเนินการต่อเนื่อง เน้นการเข้าถึงการเข้าใจ และการให้คำปรึกษาผู้เรียนอย่างครูมืออาชีพ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า จุดอ่อนของครูมีปัญหาในเรื่องของสื่อ นวัตกรรม ICT ผู้เรียนมีสมาธิสั้น ขาดความสนใจในการเรียน ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ และครู รวมถึงผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหา ด้วยการใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นฐานในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหา จากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียนในประเด็นเร่งด่วน ได้แก่ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ICT ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน และผลการเรียนตกต่ำ

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า การประเมินความรู้ ที่ครูมีปัญหาในการเขียนรายงานการวิจัยที่ต้องการตัวอย่างและดัมมี่การเขียนรายงานการวิจัย โดยเฉพาะ 3 องค์ประกอบคือ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และการเขียนบทความวิจัย รวมถึงการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และคู่มือการฝึกอบรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรนำหลักสูตรการฝึกอบรม และคู่มือการฝึกอบรม ไปพัฒนาและขยายผลในโรงเรียนต่างๆ

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางในการเสริมพลังให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน ที่ประกอบด้วย การพัฒนาตนเอง โรงเรียนและผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน ครู ครอบครัวที่มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะของครูมืออาชีพใน 3 ด้าน คือ 1) การพัฒนาครูและผู้เรียน 2) การพัฒนาการเรียนการสอน และ 3) การวิจัยเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้ที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอน

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า ในโครงการวิจัยได้มีการถอดบทเรียนในประเด็นต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรนำบทเรียนและความสำเร็จในด้านต่างๆ ไปพัฒนาและขยายผลการพัฒนาการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชั้นเรียน ด้วยการใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาจากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

7. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูรุ่นใหม่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนส่งผลต่อการพัฒนาการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนด้วยการใช้การวิจัยในชั้นเรียนแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากงานประจำสู่การวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ หน่วยงานระดับจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรสร้างการมีไฟในตัว (Passionate) แรงจูงในใฝ่สัมฤทธิ์ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การ

เรียนรู้ด้วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความตระหนักและจิตสำนึกในความเป็นครูเพื่อศิษย์ โดยใช้กระบวนการวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ในสิ่งที่คณะผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษา เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ ดังนี้

1. ควรมีการขยายการสร้างครูมืออาชีพในองค์ประกอบของรูปแบบ“PAPASA Model” ในสถานศึกษาทุกระดับ ทั้งของการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภูมิภาคตะวันตก สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน สังกัด อปท. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย รวมถึงระดับอาชีวศึกษา

2. ควรมีการพัฒนากิจกรรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมและคู่มือการฝึกรม ในสถานศึกษาทุกระดับ ในสถานศึกษาทุกระดับ ทั้งของการศึกษาในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภูมิภาคตะวันตก สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน สังกัด อปท. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย รวมถึงระดับอาชีวศึกษา

3. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาครูมืออาชีพโดยใช้การวิจัยจากประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการสร้างสรรค์คุณภาพวิชาการในภูมิภาคตะวันตก

4. ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการในการสร้างครูนักวิจัย (Research Teacher) ในการจัดการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/อบต.) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน สังกัด อปท. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย รวมถึงระดับอาชีวศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในปีงบประมาณ 2559

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2553). การพัฒนารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาการสอนคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดิเรก พรสีมา. (2554). **แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู.** (เอกสารอัดสาเนา).

นรินทร์ สังข์รักษา. (2553) รายงานการสังเคราะห์ความรู้ทางด้านการพัฒนาจิตวิญญาณ(ปัญญา)จากเรื่องเล่าความสำเร็จของครูในระบบการศึกษา : การพัฒนาหน่ออ่อนทางการศึกษาสร้างจิตปัญญาในการเรียนรู้สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นครปฐม : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

_____ . (2555). **ตำราประเด็นและแนวโน้มทางการศึกษา.** นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร

นรินทร์ สังข์รักษา (2559) **กลยุทธ์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ** *: จุดอ่อนและข้อบกพร่องจากการตรวจผลงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5 นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นรินทร์ สังข์รักษา, เฉลียว บุรีภักดี และสุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์. (2556). รายงานการวิจัย การประเมินโครงการและถอดบทเรียนจากโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ของสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 10 นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

พิณสุดา สิริธรังศรี. (2556). “การจัดการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ฟินแลนด์ ญี่ปุ่นและนิวซีแลนด์” ใน รายงานการวิจัยเรื่อง **รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ภัทราวดี วชิรธาดากุลและสุชาดา บวรกิตติวงศ์. (2554). การเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ใน **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา OJED** Vol. 16 (1) หน้า : 428-442.

เยาวดี วิบูลย์ศรี.(2542). **การประเมินผลโครงการ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). **ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ.(2556). **การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเรียนรู้และการพัฒนาครูรุ่นใหม่.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สมเกียรติ วัฒนศิรนิชัยกุล. (2544). **เส้นทางสู่นักวิจัยมืออาชีพ.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมหวัง ว่องไวไพศาล และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในศตวรรษที่ 21ใน **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University**. Vol 37 No 3 (2560): ปีที่ 37 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2560 หน้า 45-69.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2555). **การประเมินสภาพปัญหาการผลิตงานวิจัยสาขาการศึกษา** ในหนังสือแผนนำทางวิจัยการศึกษา (พ.ศ. 2553-2562). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559).แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2550). **มิติใหม่ในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

อรศรี งามวิทยพงศ์, (2549). **กระบวนการเรียนรู้ในสังคมไทย และการเปลี่ยนแปลง : จากยุคชุมชนถึงยุคพัฒนาความทันสมัย.** กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการจัดการทางสังคม.

ภาษาต่างประเทศ

McKinsey. (2007). **McKinsey Report on Education.** (2014, March 1). Retrieved from http//www.mckinsey.com.

Ozcan (1993) **Improving teacher performance L: toward a sociological theory of teacher motivations**. [Online] Accessed 10 September 2013. Available from : http://wwwlib.umi.com/disertations/.

Scott, C.D. and Jeffe D.T. *(1991)* .**Empowerment : Building a committed workforce.** California : Kojen Page.